

YERSENİZ YEDİRİRLER

Aydınlık Gazetesi, 16 Eylül 2017

Yıldırım Koç

Geçenlerde bir işçi arkadaş aradı. İşverenlerle yaptıkları görüşmelerde işçinin fazla çalışmaya kalmama hakkı gündeme gelmiş. İşverenler, “fazla çalışma yaptırma işverenin anayasal hakkı,” demişler. Bunun doğru olup olmadığını sordu. Ben, epeyce güldükten sonra, “yerseniz yedirirler,” dedim ve böyle bir düzenlemenin söz konusu olmadığını, bu konunun İş Kanununda düzenlendiğini, işçinin rızası alınmadan normal fazla çalışma yaptırılmayacağını anlattım.

Bu aralar “yerseniz yedirirler” sözünü çok kullanıyorum.

“Yedirmek” sözcüğü çok renkli.

Çocuğa yemek yedirebilirsiniz.

Bir şeyi azar azar ekleyerek bir başka şeyin içine katabilirsiniz.

Rüşvet vermek de yedirmektir.

Bir de aldatmak gibi bir anlamı var.

Eğer bir konuyu bilmiyorsanız, yanlış bilgiyi size doğru gibi gösterirler; yerseniz, yedirirler. Yemeyeceksiniz. Yememek için de öğreneceksiniz.

KİTAP VE GAZETE OKUYANLAR

Geçenlerde bir toplantıda kaç kişinin bir önceki bir ay içinde bir kitap okuduğunu sordum. Kimse elini kaldırmadı. Sonra bir katılımcı, internetten bilgilendiklerini söyledi.

Ancak, anladığım kadarıyla, internetteki kitap sitelerinden bir kitap indirerek onu okuduğunu kastetmedi. Belirli bir konuyu sorgulayıp, orada yer alan bilgileri okuduğunu ifade etti.

Diğer bir deyişle, genellikle kulaktan dolma ve sığ bilgilere yönelindiği anlaşılıyor.

Öğrenme süreciniz böyle olursa, olayları ve gelişmeleri derinliğine kavramak mümkün olmuyor. O zaman, size söylenenlerin doğru olup olmadığını kendi birikiminizle değerlendiremiyor, kendi kararlarınızı veremiyorsunuz. Kolaycılığa kaçıp sığlaşıyor, sorgulama ve düşünme yeteneklerinizi köreltiyorsunuz. O zaman da hata yapma olasılığı artıyor.

BİLGİYE ERİŞİM ÇOK KOLAYLAŞTI

Geçmişte bilgiye erişim zordu. Günümüzde internet, doğru kullanılırsa, sonsuz olanaklar sağlıyor.

Türkiye ekonomisine ilişkin bilgi ve veri mi istiyorsunuz. Bakanlıkların ve çeşitli kurumların internet sitelerinde bunlar var. Ancak birçok insan, bunlara erişerek bilgiyi kaynağından öğrenmek yerine, kolaycılığa kaçıyor, internette okuduğu bir haberi size tekrarlıyor.

Eskiden kitaplara erişim zordu. Şimdi internette birçok kitabın taranmış biçimine ulaşabiliyorsunuz. Hem de para ödmeden.

Herkesin elinde akıllı telefon var. Akıllı telefonların çok büyük çoğunluğu, sağlıklı ve kapsamlı bilgi edinmenin aracı olarak değil, yüzeysel ve sığ bilgilenme ve dedikodu amaçlı kullanılıyor. Örneğin, Türkiye’de iş sözleşmesi ile çalışan 15 milyon dolayındaki işçinin ancak çok çok küçük bir bölümü, haklarını öğrenmek için İş Kanununu ve ilgili yönetmelikleri doğru biçimiyle www.basbakanlik.gov.tr adresinden indiriyor ve bunları belirli aralıklarla güncelliyor. Büyük çoğunluk durumundan yakınıyor, ancak haklarını ve Türkiye’nin sorunlarını öğrenmek için kitap okumuyor. Gazete alanların sayısı da son derece az.

Bu duyarsızlık ve tembellik, yalnızca işçi sorunlarıyla ilgili değil. Ülkemizin ve dünyamızın sorunları konusunda da kulaktan dolma bilgiyle yorum yapanlar çoğunlukta.

Bilgilenmeyen ve daha da kötüsü, edindiği sığ bilgi parçacıklarıyla bilgilendiğini sananlar aldatılırlar. Yerseniz yedirirler. Yabancıların güzel bir sözü vardır. Eğer seni bir defa aldatırsam, ayıp ettim. Ancak sen ikinci defa aldanırsan, hata senin.

Yedirilmemenin yolu yapılan işi ciddiye alıp, kitap okumaktan ve çalışmaktan geçiyor.